

JAARGANG 18

FEBRUARI 2021

NR. 2 - 189

R

ECHTSTREEKS

MAANDBLAD VOOR EVANGELISATIE EN GELOOFSOPBOUW

DEZE MAAND:

3 VAN DE REDACTIE

Bemoediging tijdens een ontmoedigende periode

4 DE JUBELZANG VAN DE VERLOSSING

Exodus 15:1-21 - Deel 1

'Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: Ik zal zingen voor de HEERE' (vs. 1).

6 14 KENMERKEN VAN HET LEVEN DOOR DE GEEST

De diverse werkingen van Gods Geest volgens Romeinen 8

6 BIJBELSTUDIE OVER ROMEINEN 8

8 BESTUDEER DE SCHRIFTEN

9 WOORDSTUDIE

Huwelijk, slaapkamer en bed

10 HET BOEK JESAJA

Deel 2 - De Heilige van Israël

11 DE WIJSHEID HEEFT HAAR HUIS GEBOUWD

Spreuken 9

15 DE KRACHT VAN HET GEBED

De uitingen van het hart

'Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand' (Jak. 5:16).

COLOFON

Doelstelling

'Rechtstreeks' is een maandblad voor evangelisatie en geloofsopbouw. De apostel Petrus schreef aan de gelovigen destijds: '...groeit op in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus' (2 Petr. 3:18). Vanuit de overvloed aan geestelijk voedsel in Gods Woord willen we graag op deze wijze iets uitdelen.

Digitaal magazine

'Rechtstreeks' is een digitaal blad, dat u gratis kunt ontvangen, wanneer u zich aanmeldt op:

<https://www.oudesporen.nl/>

Elf keer per jaar wordt dit blad als pdf gepubliceerd. Een pdf is met het programma [AcrobatReader®](#) (een gratis programma van Adobe) te lezen. Reeds gepubliceerde nummers van 'Rechtstreeks' zijn te downloaden op de site:

<https://www.oudesporen.nl/>

Redactie

Hugo Bouter; Ger de Koning; Gerard Kramer; Jan-Paul Spoor.

Verantwoording

Naast de verantwoordelijkheid die elke auteur heeft voor de artikelen die hij schrijft, is de redactie verantwoordelijk voor publicatie ervan. Dit houdt niet in, dat de redactie het noodzakelijkerwijs 100% eens is met alle gedachten die de auteur in zijn artikelen uit. De lezer wordt aangeraden te doen wat 1 Tessalonicenzen 5:21 ons leert.

Copyright

De meeste artikelen in dit blad zijn auteursrechtelijk beschermd. Verdere openbaarmaking en/of veeleenvoudiging daarvan in welke vorm dan ook is slechts toegestaan na toestemming van de redactie.

Correspondentieadres

Gouwestraat 20
4388 RC Oost-Souburg Nederland
Telefoon: (0118) 467462
E-mail: info@oudesporen.nl

VAN DE REDACTIE

BEMOEDIGING TIJDENS EEN ONTMOEDIGENDE PERIODE

Gerard Kramer

Als dit nummer van Rechtstreeks u bereikt, is de *lockdown* nog geen verleden tijd. Dat is voor velen – en voor wie eigenlijk niet? – iets om soms moedeloos van te worden. Juist daarom is het goed te beseffen dat wat de overheid bedenkt – met de beste bedoelingen, uiteraard –, ook bij de Heer bekend is. Voor Hem is deze hele situatie waarin we terechtgekomen zijn, geen verrassing. Hij ziet ook of ons levensgeluk afhangt van de mededelingen op de Haagse persconferenties, of van onze relatie met Hem.

Maar hoe gelukkig we ook tijdens of zelfs ondanks de *lockdown* kunnen zijn, we zullen de Heer geweldig dankbaar zijn als op een dag alle beperkingen voorbij zijn! In de tussentijd mogen we elkaar bemoedigen met wat we opgediept hebben uit Zijn Woord. Ook als redactie van Rechtstreeks willen we graag bemoedigingen uit het Woord van God doorgeven in het nummer dat u nu op uw scherm hebt.

E. Dennett schrijft in zijn artikel over het lied van Mozes in Exodus 15: *‘Als wij hierbij stilstaan, worden wij echter ook bemoedigd. Wij zijn reeds tot God gebracht. De grote afstand tussen God en ons – die bleek bij het kruis, waar Christus tot zonde voor ons is gemaakt – is overbrugd. En onze plaats van nabijheid is zeker en vast op grond van de positie die Christus nu inneemt, als verheerlijkt aan de rechterhand van God. Zelfs in de hemel zal onze positie niet dichter bij God zijn, want het is onze plaats in Christus.’*

Dit nummer van Rechtstreeks bevat maar liefst twee artikelen over Romeinen 8. Het eerste is van de hand van Hugo Bouter. Hij bespreekt de veertien verschillende werkingen van Gods Geest in ons als gelovigen. Ik citeer de derde en de vierde:

‘3. De Geest is dan ook de bron van het nieuwe denken en doen van de christen, in tegenstelling tot het oude godvijandige denken van het vlees dat door de geestelijke dood wordt gekenmerkt. Want ‘wat de Geest bedenkt, is leven en vrede’ (vs. 5-8);

4. De Geest is het kenmerk van onze nieuwe positie voor God, want Hij drukt Zijn stempel daarop. Wij worden niet meer aangeduid als kinderen van de gevallen Adam, want wij zijn niet meer ‘in [het] vlees’, maar ‘in [de] Geest’ (vs. 9a)’.

Het tweede artikel over Romeinen 8, met toestemming overgenomen van Emmaüs Bijbelcursus Nederland, gaat in op wat er allemaal nieuw is in het leven van ware gelovigen. Ik citeer twee van zulke kenmerken van vernieuwde gelovigen:

‘Een nieuwe houding tegenover God (vs. 7): In plaats van vijandschap en verzet tegen God, actief of passief, komt er nu onderwerping aan Zijn wil in liefde.

Een nieuwe levenssfeer (vs. 8-9): De gelovige hoeft niet meer naar het vlees te leven. Hij leeft naar de Geest. Wie naar het vlees leeft, geeft toe aan zijn eigen verkeerde verlangens. Hij handelt alsof zijn lichaam en zijn bezit de enige belangrijke dingen zijn. Wie naar de Geest leeft, geeft zijn leven over aan God, zodat de Heilige Geest zonder belemmering Zijn gang kan gaan’.

In mijn WoordStudie komt naar voren hoe een bepaald vers uit Romeinen 13 het leven van de jonge Augustinus voorgoed veranderd heeft. Over dat moment lezen we het volgende: *‘Hij holde terug naar de plek waar hij ‘het boek van de apostel’ had laten liggen. Hij pakte het, sloeg het open en las stil het eerste gedeelte waarop zijn oog viel. Toen hij de beide al genoemde verzen gelezen had, wilde hij niet verder lezen. Hij schrijft daarover: ‘Opeens, precies bij het eind van deze zin, stroomde er zoiets als een licht van zekerheid mijn hart binnen en alle duisternis van twijfel vluchtte weg.’*

Ger de Koning eindigt zijn vervolgartikel over Jesaja met een bemoedigende blik op de toekomst van Israël: *‘De Heere Jezus, de Messias, zal de zonden van Zijn volk afwassen (vers 4). Daarvoor heeft Hij Zijn bloed, dat is Zijn leven, gegeven op Golgotha. Op grond daarvan kunnen zij met Hem in verbinding staan. Hij laat hun weten dat Hij voor hen een schaduw en toevlucht en schuilplaats zal zijn. Dat geeft rust en vrede na alle ellende waar ze doorheen zijn gegaan’.*

Peter Cuijpers besluit zijn artikel over Spreuken 9 eveneens met een bemoediging: *‘De blijdschap in de Heere Jezus gaat alles wat de Dwaasheid te bieden heeft ver te boven. Maar dit kunnen alleen zij beamen, die van de wijn van de Wijsheid hebben gedronken!’*

Jan van Buren schrijft in zijn artikel over de kracht van het gebed: *‘Het gebed is een onderdeel van de geestelijke wapenrusting van de christen. Paulus leefde uit de zekerheid dat Gods kracht in hem werkzaam was wanneer hij beseftte dat hijzelf zwak was. Het gebed was een krachtig wapen in zijn strijd vóór God tot het afbreken van geestelijke bolwerken tegen de kennis van God (Ef. 6:18; 2 Kor. 10:3-4; 12:9-10)’.*

Veel zegen bij het lezen van dit nummer van Rechtstreeks. Namens de redactie, Gerard Kramer.

DE JUBELZANG VAN DE VERLOSSING

EXODUS 15:1-21 - DEEL 1

E. Dennett

De lofzang uit Exodus 15 beantwoordt aan de nieuwe positie waarin de Israëlieten waren gebracht aan de overzijde van de Schelfzee. Het lied geeft uitdrukking aan de gevoelens die hierbij passen en die de Heilige Geest in hen bewerkte. Het is een lofzang met een *profetisch* karakter, want ze omvat het hele raadsbesluit van God ten aanzien van het volk Israël tot in het duizendjarig rijk (vs. 18), als de HEERE voor altijd en eeuwig zal heersen.

Deze lofzang heeft een tweeledig karakter:

1. voor Israël zelf;
2. de doorgang door de zee heeft ook een typologische betekenis voor de positie van de christen. Zo is de uitlegging beter te begrijpen.

In de Schrift staat geen enkele lofzang, zonder dat er eerst sprake is van verlossing. Van de *engelen* wordt niet gezegd dat ze *zingen* (vgl. Luc. 2:13-14: ‘...die God prees en zei’; Openb. 5:11-12: ‘...en zij zeiden met luider stem’). Alleen *verloste* schepselen kunnen zingen, en dat laat meteen het ware karakter zien van het christelijke loflied. Het moet de uitdrukking zijn van de vreugde van het heil, het is een lofzang vanwege de kennis van de verlossing. ‘*Is iemand welgemoed? Laat hij lofzingen*’ (Jak. 5:13). Dat wil zeggen dat zo iemand echt blij is vanwege de gekende verlossing. Hij vindt zijn vreugde in God als zijn Verlosser en spreekt dit dan uit in dank en lofprijzing jegens Hem.

‘Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden: Ik zal zingen voor de HEERE’ (vs. 1).

De Israëlieten zagen op dat ogenblik voor de eerste keer wat hun verlossing inhield, en zij bezongen dit in een lofzang. Wij zouden eigenlijk nooit andere liederen moeten zingen, want dan vergeten wij als christenen de ware bron van onze vreugde.

Wij kunnen deze lofzang van twee kanten bekijken:

1. het algemene thema;
2. de waarheden die het lied bevat.

Het thema is God Zelf, en datgene wat *Hij* heeft gedaan. Maar dit is veelomvattend. De HEERE wordt geopenbaard in het heil dat Hij heeft bewerkt, de verlossing die Hij heeft gegeven: ‘*De HEERE is mijn kracht en lied, Hij is mij tot heil geweest*’ (vs. 2). Alleen door de verlossing kan God worden gekend. Tot op het kruis was Hij niet ten volle geopenbaard. Aan Israël openbaarde Hij Zichzelf in de relatie waarin dit volk tot Hem stond. Pas toen de verlossing op Golgota

was volbracht – waarvan deze geschiedenis een type is – openbaarde God Zich volledig, in alle facetten van Zijn Persoon.

Maar hoe God Zichzelf in de verschillende bedelingen ook openbaart, Hij kan alleen worden gekend door de verlossing (in beeld of in werkelijkheid), en door de nieuwe positie waarin de verlostten zijn gebracht. Israël kende Hem als Jahweh. Door genade kennen wij Hem als onze God en Vader, omdat Hij de God en Vader van onze Heer Jezus is. In elke bedeling is Hij steeds Degene die Zichzelf openbaart, en *dat* is ook het onderwerp van de lofzangen van de Zijnen. Want in alle eeuwen verheugen zij zich in Hem.

Er is ook het thema van het grote werk dat Hij tot stand heeft gebracht. Dat blijkt duidelijk uit de lofzang van Mozes en het volk:

1. het heil van het volk;
2. de vernietiging van hun vijanden.

Elk vers van dit lied beschrijft de grootheid en de majesteit van de God die hen heeft verlost. Zij bezingen de overwinning en vergeten zichzelf tegenover deze verlossende macht: ‘*Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee geworpen*’ (vs. 1b). Zij maken de HEERE groot, omdat Zijn werken Hem verheerlijken en tot Zijn eer strekken: ‘*Uw rechterhand, HEERE, was heerlijk in macht; Uw rechterhand, HEERE, verpletterde de vijand*’ (vs. 6). ‘*Wie is als U onder de goden, HEERE? Wie is als U, verheerlijkt in heiligheid, ontzagwekkend in lofzangen, U Die wonderen doet?*’ (vs. 11).

Gelovigen kunnen ook nu nog veel leren van dit eerste verlossingslied in de Bijbel. Het geeft aan wat voor karakter onze lofzang moet hebben, als wij samenkomen tot aanbidding in de kracht van de Heilige Geest. Deze eerste lofzang bevat de principes van de lof en dank van toekomstige geslachten. Laten wij deze lofzang dus biddend overdenken. Door de aspecten van dit lied te overdenken, zien wij de volheid en verscheidenheid ervan.

In de eerste plaats waren de Israëlieten nu verlost van hun vijanden: ‘*Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiter heeft Hij in de zee geworpen*’ (het refrein van het lied). Tot op dat ogenblik wisten zij niet wat de verlossing inhield, en kenden zij het heil niet (vs. 2, 13). In Egypte waren zij volkomen veilig voor de verderfengel, maar zij waren nog niet *verlost*. Dat gebeurde pas toen zij uit Egypte waren geleid en voorgoed waren bevrijd van de macht van de farao, die een beeld van de satan is.

Ook wij kunnen dit soort *geestelijke* oefeningen hebben. Velen weten dat hun zonden vergeven zijn op grond van het bloed van Christus, maar zij kennen zichzelf niet goed genoeg – de oude natuur die nog in hen is – of de macht van de satan die hen kwelt en hen onrustig maakt. Niet alleen verliezen zij daardoor de blijdschap van het heil die de vergeving hun schonk, maar ze worden door de moeilijkheden die hen omringen in een toestand van wanhoop en vrees gebracht. Gewetensnood en het besef van totale ongeschiktheid om iets goeds te doen of om de vijand te weerstaan, leidt dan tot de uitroep: ‘*Ik ellendig*

mens, wie zal mij verlossen uit dit lichaam van de dood?’ (Rom. 7:24).

Daarna leren wij verstaan dat de Heer Jezus niet alleen onze zonden heeft afgewassen door Zijn kostbaar bloed, maar dat Hij ons door Zijn dood en opstanding vanuit de vroegere toestand heeft overgebracht in een geheel nieuwe positie, ontheven aan de macht van dood en oordeel. Als onze ogen daarvoor opengaan, zien wij dat wij volkomen verlost zijn van alles wat tegen ons was. Satan heeft zijn rechten verloren en hij heeft geen macht meer over ons. Wij zijn vrijgemaakt van de macht van de zonde. Onze boze natuur is geoordeeld. Satan is overwonnen in het sterven van Christus. Wij zijn verlost en daarom is ons hart vol lof en dank.

Deze volle zegen wordt door velen niet begrepen, maar is toch het deel van elke gelovige. Pas dan is er volle zekerheid van het heil, vaste en onwankelbare vrede: als deze totale bevrijding wordt gekend en genoten. Door geestelijke groei kan men die zekerheid verkrijgen. Ze is echter niet afhankelijk van ons gevoel, maar alleen van Wie Christus is en wat Hij voor ons heeft gedaan. Deze zegen wordt dan ook aan ons in zijn totaliteit voorgesteld in het evangelie. Het is mogelijk dat iemand eerst leert dat zijn zonden vergeven zijn. Maar er is een volledige verlossing tot stand gekomen, die in het evangelie aan iedere berouwvolle zondaar wordt aangeboden. Die waarheid moet men aanvaarden, anders valt men ten prooi aan twijfel en vrees. Dit is een verhindering voor de blijdschap in de Heer en de kennis van de God van ons heil. Dan zal er maar weinig vrijmoedigheid zijn in het gebed, in de aanbedding en in de dienst. Maar als de waarheid van de verlossing wordt begrepen, zullen wij evenals het volk Israël ertoe worden gedrongen aan de hervonden blijdschap uiting te geven in onze lofzangen.

Er is meer, onze positie is totaal veranderd: *‘U leidde in Uw goedertierenheid dit volk, dat U verlost hebt. U leidde hen zachtjes door Uw kracht naar Uw heilige woning’* (vs. 13). De Israëlieten waren, wat betreft de nieuwe plaats die zij innamen, *tot God gebracht*. Maar op het ogenblik dat zij de woestijn introkken, kregen zij ook het karakter van *pelgrims*. Zij gingen op weg naar Gods heilige woning in het Beloofde Land. Dit komt overeen met onze plaats als gelovigen in de Heer Jezus: *‘Want ook Christus heeft eenmaal voor de zonden geleden, de Rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen’* (1 Petr. 3:18).

Dit houdt in dat wij nu tot God zijn gebracht in overeenstemming met alles wat Hij is. Hij heeft volkomen genoegdoening ontvangen door de dood van Christus, en kan in ons volle vreugde vinden. Deze plaats krijgen wij door *genade*, maar niet minder in *gerechtigheid*. Niet alleen zijn alle wezenskenmerken van God erbij betrokken, als Hij ons tot Zich brengt, maar Hij is hierdoor ook *verheerlijkt*. Dit is een ernstige gedachte. Als wij hierbij stilstaan, worden wij echter ook bemoedigd. Wij zijn reeds tot God gebracht. De grote afstand tussen God en ons – die bleek bij het kruis, waar Christus tot zonde voor ons is gemaakt – is overbrugd. En onze plaats van nabijheid is zeker en vast op grond van de positie die Christus nu inneemt, als verheerlijkt aan de rechterhand van God. Zelfs in de hemel zal onze positie niet dichter bij God zijn, want het is onze plaats *in Christus*.

1) Toen zongen Mozes en de Israëlieten dit lied voor de HEERE. Zij zeiden:

Ik zal zingen voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen.

2) *De HEERE is mijn kracht en lied, Hij is mij tot heil geweest. Dit is mijn God, Hem verheerlijk ik; de God van mijn vader, Hem roem ik.* 3) *De HEERE is een Strijder, HEERE is Zijn Naam.* 4) *De wagens van de farao en zijn leger heeft Hij in de zee geworpen. De besten van zijn officieren zijn verdronken in de Schelfzee.* 5) *De watervloeden hebben hen bedolven, zij zijn als een steen in de diepten gezonken.* 6) *Uw rechterhand, HEERE, was heerlijk in macht; Uw rechterhand, HEERE, verpletterde de vijand.*

7) *In Uw grote majesteit wierp U terneer wie tegen U opstonden. U zond Uw brandende toorn, die hen als stoppels verteerde.* 8) *Door de adem van Uw neus is het water opgehoopt, de stromen stonden als een dam, de watervloeden zijn gestold in het hart van de zee.* 9) *De vijand zei: Ik achtervolg hen, haal hen in, deel de buit. Mijn verlangen wordt aan hen vervuld, ik trek mijn zwaard, mijn hand roeit hen uit.* 10) *Maar U hebt met Uw adem geblazen, de zee heeft hen bedolven. Zij zonken als lood in machtige watermassa's.*

11) *Wie is als U onder de goden, HEERE? Wie is als U, verheerlijkt in heiligheid, ontzagwekkend in lofzangen, U Die wonderen doet?* 12) *U strekte Uw rechterhand uit, en de aarde verzwoeg hen.* 13) *U leidde in Uw goedertierenheid dit volk, dat U verlost hebt. U leidde hen zachtjes door Uw kracht naar Uw heilige woning.* 14) *De volken hebben het gehoord, zij sidderden, angst heeft de inwoners van Filistea aangegrepen.* 15) *Toen werden door schrik overmand de stamhoofden van Edom. De machthebbers van Moab greep huivering aan. Al de inwoners van Kanaän smolten weg van angst.*

16) *Op hen viel verschrikking en angst. Door de grootheid van Uw arm verstomden zij als een steen, terwijl Uw volk, HEERE, erdoorheen trok, terwijl dit volk, dat U verworven hebt, erdoorheen trok.* 17) *U zult hen brengen en hen planten op de berg die Uw eigendom is, Uw vaste woonplaats, die U gemaakt hebt, HEERE, het heiligdom, Heere, dat Uw handen gesticht hebben.* 18) *De HEERE zal regeren voor eeuwig en altijd!*

19) *Want het paard van de farao, met zijn strijdswagen en zijn ruiters, waren in de zee gekomen, en de HEERE had het water van de zee over hen terug doen vloeien. Maar de Israëlieten gingen op het droge, midden in de zee.* 20) *Mirjam, de profetes, de zuster van Aäron, nam een tamboerijn in haar hand, en al de vrouwen gingen achter haar aan, met tamboerijnen en in reidans.* 21) *Toen zong Mirjam hun ten antwoord:*

Zing voor de HEERE, want Hij is hoogverheven! Het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen.

14 KENMERKEN VAN HET LEVEN DOOR DE GEEST

DE DIVERSE WERKINGEN VAN GODS GEEST VOLGENS ROMEINEN 8

Hugo Bouter

Het is de moeite waard de verschillende werkingen van de Heilige Geest in de gelovige, zoals die in Romeinen 8 worden beschreven, op een rij te zetten:

1. De Geest geeft ons deel aan het opstandingsleven in Christus Jezus en brengt zo een nieuwe wetmatigheid in ons leven tot stand, waardoor wij zijn vrijgemaakt van de 'wet', d.i. het heersende principe van de zonde en de dood (vs. 2);
2. De Geest is de norm voor onze nieuwe levenswandel, zodat de geestelijke christen beantwoordt aan Gods gedachten; het is een wandel overeenkomstig of 'naar de Geest' (vs. 4);
3. De Geest is dan ook de bron van het nieuwe denken en doen van de christen, in tegenstelling tot het oude godvijandige denken van het vlees dat door de geestelijke dood wordt gekenmerkt. Want 'wat de Geest bedenkt, is leven en vrede' (vs. 5-8);
4. De Geest is het kenmerk van onze nieuwe positie voor God, want Hij drukt Zijn stempel daarop. Wij worden niet meer aangeduid als kinderen van de gevallen Adam, want wij zijn niet meer 'in [het] vlees', maar 'in [de] Geest' (vs. 9a);
5. De keerzijde daarvan is dat Gods Geest ook in ons is en Zijn woonplaats heeft gemaakt in ons (vs. 9b);

BIJBELSTUDIE OVER ROMEINEN 8

Bijbelcursus Emmaus Nederland

Als de Heilige Schrift zijn werk kan doen in het leven van een gelovige, resulteert dat in een heilige levenswandel. Dat heeft vele heerlijke gevolgen, zoals:

6. De Geest is daarom het deel van eenieder die Christus toebehoort, en Hij is het zegel dat ik het eigendom van Christus ben (vs. 9c);
7. De Geest in ons is ook 'leven', en dat 'vanwege de gerechtigheid'. De Geest geeft ons op een rechtvaardige grondslag – namelijk die van Christus' dood en opstanding – nu reeds deel aan het ware leven in Christus (vs. 10);
8. De Geest zal straks ook de levendmaking van onze sterfelijke lichamen tot stand brengen bij de komst van de Heer (vs. 11);
9. De Geest is nu de kracht waardoor wij de 'werkingen van het lichaam' (d.w.z. de uitingen van de inwonende zonde in het menselijk vlees) leren 'doden', dus het kwaad in onszelf veroordelen en het ware leven grijpen (vs. 13);
10. De Geest leidt ons zo door het leven als kinderen van God en drukt Zijn stempel op onze dienst tegenover God en de naaste (vs. 14);
11. De Geest in ons is geen geest van slavernij, maar van zoonchap. Hij brengt ons tot aanbidding van de Vader, zodat wij roepen: 'Abba, Vader' (vs. 15);
12. De Geest getuigt met onze eigen geest over de waarheid en het genot van onze positie als kinderen, zonen én erfgenamen van God (vs. 16-17);
13. De 'eerstelingen', de eerste vruchten van de Geest hebben wij al ontvangen door Zijn inwoning en zalving, etc. Straks volgt de 'volle oogst' bij Christus' komst, nl. de verlossing van ons lichaam en de openbaring van de zonen van God (vs. 19, 23);
14. De Geest komt onze zwakheid hier op aarde te hulp door voor ons te bidden met onuitsprekelijke verzuchtingen, woorden die door mensen niet zijn uit te spreken. En God kent de bedoeling van de Geest, want Hij bidt in overeenstemming met Gods wil voor mensen die voor Hem zijn apart gezet, voor *heiligen* (vs. 26-27).

Een nieuwe vrijheid (vs. 1)

'Dus is er nu geen verdoemenis (geen veroordeling) voor hen die in Christus Jezus zijn'. Terwijl alle pogingen om de wet te volbrengen alleen maar leiden tot slavernij, brengt het leven in Christus volmaakte vrijheid.

Een nieuwe wetmatigheid (vs. 2)

'De wet van de Geest van het leven' heft 'de wet van de zonde en van de dood' op. Als je een steen omhoog gooit, valt hij onmiddellijk terug op de aarde. De wet van de zwaartekracht doet zijn macht over de steen gelden. Maar als je een levende vogel omhoog gooit, vliegt hij weg. In de vogel werkt een andere wet, die sterker is dan de wet van de zwaartekracht. Zo werkt in iedere gelovige de wet van de

Wie zal beschuldiging inbrengen tegen uitverkorenen van God? God is het die rechtvaardigt; wie is het die veroordeelt?

Christus Jezus is het die gestorven is, ja nog meer, die opgewekt is, die ook aan Gods rechterhand is, die ook voor ons bidt.

Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, benauwdheid, vervolging, honger, naaktheid, gevaar of zwaard? zoals geschreven staat: 'Om U worden wij de hele dag gedood; wij zijn geacht als slachtschapen'.

Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem die ons heeft liefgehad.

Want ik ben verzekerd dat dood noch leven, noch engelen noch overheden, noch tegenwoordige noch toekomstige dingen, noch machten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde van God, die is in Christus Jezus onze Heer.

zonde als een naar omlaag trekkende 'zwaartekracht', die ons doet zondigen. Maar de inwonende Heilige Geest heft ons op en wil ons bevrijden van de wet van de zonde en de dood.

Een nieuwe kracht (vs. 3-4)

De wet bracht geen gerechtigheid, doordat de mens sinds de zondeval niet in staat is de zonde achterwege te laten. Maar Christus heeft in Zijn dood de zondige natuur van de mens veroordeeld en een eind gemaakt aan haar heerschappij. De Heilige Geest is in staat om de gerechtigheid die door de wet geëist wordt, te volbrengen in de christen die zich aan Hem toevertrouwt.

Nieuwe verlangens (vs. 5)

De Heilige Geest leidt de gedachten van de gelovige af van de dingen die het vlees behagen. Hij probeert hem zover te brengen dat hij zich alleen bezighoudt met dat waarin God geïnteresseerd is.

Nieuwe kenmerken (vs. 6)

Leven en vrede gaan de gelovige voortaan kenmerken. Dat is het ware leven, dat waard is geleefd te worden. Het is het leven van Christus, dat Hij in ons wil bewerken.

Een nieuwe houding tegenover God (vs. 7)

In plaats van vijandschap en verzet tegen God, actief of passief, komt er nu onderwerping aan Zijn wil in liefde.

Een nieuwe levenssfeer (vs. 8-9)

De gelovige hoeft niet meer naar het vlees te leven. Hij leeft naar de Geest. Wie naar het vlees leeft, geeft toe aan zijn eigen verkeerde verlangens. Hij handelt alsof zijn lichaam en zijn bezit de enige belangrijke dingen zijn. Wie naar de Geest leeft, geeft zijn leven over aan God, zodat de Heilige Geest zonder belemmering Zijn gang kan gaan.

Een nieuwe zekerheid (vs. 11)

Het feit dat de Heilige Geest in elk kind van God woont, geeft de gelovige de zekerheid dat ook zijn lichaam uit de doden zal worden opgewekt – evenals dat met Christus gebeurd is.

Een nieuwe gebondenheid (vs. 12)

Wij zijn toewijding en trouw verschuldigd aan de Heilige Geest, niet aan het vlees.

Een nieuwe plicht (vs. 13)

We moeten in de kracht van de Heilige Geest de werken van het vlees doden (Kolossenzen 3:5). Dus we moeten 'nee' zeggen tegen ieder gedachte of daad, die de Heere Jezus onwaardig is. We doen dat door de zondige daden en gedachten als zonde te belijden (1 Johannes 1:9), en de Heere te vragen ons te helpen die niet weer te doen en ons kracht te geven niet aan zondige verlangens toe te geven, en ons goede gedachten te geven (Romeinen 12:2).

Een nieuwe gids (vs. 14)

Als gelovigen genieten wij het bijzondere voorrecht dat we geleid worden door de Geest van God. Voordat wij geloofden, was ons leven te vergelijken met een doelloos rondzwerven. Nu is er een vaste lijn in ons leven: de Heilige Geest werkt naar een bepaald doel toe.

Intimiteit met God (vs. 15)

Moesten we vroeger als slaaf vrezen voor God, nu is daar de vrijheid van het zoonschap. We kunnen in het geloof God

vrijmoedig naderen en Hem onze *Vader* noemen.

Een nieuwe verwantschap (vs. 16-17)

De Geest wil iedere christen de overtuiging schenken dat hij een kind van God is, een erfgenaam en mede-erfgenaam van Christus. Omdat we leden zijn van Gods huisgezin, zullen we met Christus delen in de rijkdommen van de Vader.

Nieuwe voorrechten (vs. 17-23)

Als gelovigen genieten wij het voorrecht met Christus te mogen lijden, hoewel dit op het eerste gezicht geen privilege lijkt. Maar als we ons ervan bewust zijn dat de Heere Jezus iedere pijn met ons deelt, wordt het een zegen.

Nieuwe hoop (vs. 23-24)

De hoop waarin we behouden zijn, is de verwachting van de verlossing van ons lichaam. Gods werk in ons is nog niet volledig klaar, zolang de zondige natuur niet is weggenomen. Pas dan zullen we volkomen bevrijd zijn, niet alleen van de macht maar ook van de aanwezigheid van de zonde.

Een nieuw vooruitzicht (vs. 17-19)

Wij worden met Christus verheerlijkt. De hele schepping wacht erop dat wij als zonen van God geopenbaard worden.

Nu zucht en steunt de wereld, maar alles wordt goed. Die dag verwachten wij.

Hulp van boven (vs. 26-27)

De inwonende Geest helpt ons door in ons te bidden. Hij weet wat God voor ons wil. Ongetwijfeld helpt Hij ons ook om te bidden naar Gods wil.

Bemoediging (vs. 28-30)

In alle situaties die ons moeite en angst aanjagen, mogen we weten dat God aan onze kant staat.

Overwinning (vs. 31-39)

De vijand (vgl. Ef. 6:12) kan geen werkelijk voordeel op ons behalen. We staan aan de winnende kant. We zijn meer dan overwinnaars! De verzen 33-39 van dit hoofdstuk zijn voor christenen van alle tijden en alle plaatsen tot grote bemoediging geweest. Leer ze uit het hoofd! Ze zullen jou zeker ook tot hulp en zegen zijn.

Met toestemming overgenomen van Emmaus.

<https://www.bijbelcursussen.nl/>

Het is terecht dat wij bidden, omdat wij als gelovigen verlost zijn. Wij behoren tot de familie van Gods kinderen. Wij zijn ook geroepen om mee te werken aan de uitbreiding van Zijn Koninkrijk. Dat gebeurt door het gebed: Laat Uw Koninkrijk komen! Het komt niet door een leger, niet door macht, maar door Zijn Geest (Zach. 4:6).

Als wij ons in het gebed richten op Gods rijkdom, erkennen wij ook onze menselijke nietigheid, dat wij in onszelf leeg zijn en voortdurend aangewezen zijn op de Heere, zodat Hij ons kan geven wat wijzelf niet hebben. Wij zijn arm in onszelf en rijk in Christus.

Daarom is het gebed zo heilzaam. Als wij als schepselen onze God bewonderen, vernederen wij ons tot het niveau waar wij thuishoren: in het stof. De oorzaak van ons falen is dat wij constant falen in onze verborgen omgang met de Heere God.

We mogen nu kiezen: Of wij maken ons zorgen, of wij gaan de Heere prijzen! Wij hebben het onszelf aangeleerd ons zorgen te maken. Het is nu de hoogste tijd dat af te leren en de Heere Jezus te vertrouwen. Geen stress, lees Mattheüs zes!

Citaat uit: 'Een knipooig uit de hemel' Johan Schep.

BESTUDEER DE SCHRIFTEN

Vragen:

1. Welke gestorven profeet wekte een dode weer tot leven in zijn graf?
2. Wie veroorzaakte er, toen hij was gestorven, een aardbeving en de opwekking van vele ontslapenen?
3. Welke mensen zullen eerst opstaan uit de doden als Christus terugkomt voor de Zijnen?

1. Elisa (2 Kon. 13:20-21).
 2. De Heer Jezus Christus (Matt. 27:51-52).
 3. Degenen die in Christus ontslapen zijn (1 Thess. 4:16).
- Antwoorden:*

HUWELIJK, SLAAPKAMER EN BED

Gerard Kramer

De antieke wereld was in veel opzichten een duidelijke wereld. Niemand van ons hoeft het daarom vreemd te vinden dat in het Grieks allerlei woorden voor huwelijk, slaapkamer en bed niet alleen met elkaar verband houden, maar ook te herleiden zijn tot de stam van het Gr. werkwoord voor *liggen*, namelijk *keimai*. We gaan twee van deze woorden in deze WoordStudie nader bekijken.

Het Griekse woord *koitè*

Het woord *koitè* komt vier keer voor. De meest basale en dus letterlijke betekenis vinden we in Lukas 11:7, waar de Heer iemand in een illustratief verhaal laat zeggen: 'Val mij niet lastig, de deur is al gesloten en mijn kinderen zijn met mij naar *bed*'. In de drie overige plaatsen wordt het woord echter *overdrachtelijk* gebruikt.

In Hebreëen 13:4 staat: 'Laat het huwelijk bij allen in ere zijn en het *huwelijksleven* onbezoedeld'. Als vertaald zou zijn 'en het bed onbevlekt', dan had men hier wellicht een oproep in gezien de lakens periodiek te verschoneren. De samenhang maakt echter duidelijk dat *bed* hier niet letterlijk wordt bedoeld, maar staat voor het *huwelijksleven*, voor het binnen de grenzen van het huwelijk beleven van de seksualiteit. Direct daarna staat namelijk vermeld: 'want hoereerders en overspelers zal God oordelen'.

De twee resterende plaatsen zijn van Paulus, en hij maakt het ons niet gemakkelijk. In Romeinen 9:10 schrijft hij: 'En niet alleen [zij] (nl. Sara), maar ook Rebekka, die *zwanger was* (Gr. *koitèn echousa*) van één: onze vader Izaäk'. Paulus verbindt hier het woord *koitè* (bed, huwelijksleven) met een deelwoord van *hebben* (Gr. *echoo*); er staat dus letterlijk 'het bed hebbend', oftewel 'seksueel verkeer hebbend met', vandaar ook, gezien het vervolg, 'zwanger wordend van'.

Ten slotte gebruikt hij het woord *koitè* in een negatieve betekenis in Romeinen 13:13-14: 'Laten wij, als op [de] dag, welvoeglijk wandelen, niet in zwelgpertijen en dronkenschappen, niet in *ontuchtigheden* (SV: *slaapkameren*) en uitpattingen, niet in twist en jaloesheid; maar doet de Heer Jezus Christus aan, en wijdt geen zorg aan het vlees om [aan] begeerten [te voldoen]'. Ook hier maakt de samenhang duidelijk dat het gaat om een bed dat men niet mag beslapen, dan wel een slaapkamer die men niet mag betreden. Het op zichzelf neutrale woord *koitè* heeft hier dus een negatieve betekenis en moet met zoiets als *ontuchtigheden* worden weergegeven.

Even een zijpaadje

Het is dit stukje uit Romeinen 13 dat een belangrijke rol heeft gespeeld bij de bekering van Augustinus (A.D. 354-430). Toen hij nog radeloos was en wanhopig op zoek was naar God, hoorde hij een stem van een kind uit een huis in de buurt telkens zeggen: 'Neem, lees, neem, lees'. Die woorden heeft hij opgevat als een boodschap van God voor hem persoonlijk. Hij holde terug naar de plek waar hij 'het boek van de apostel' had laten liggen. Hij pakte het, sloeg het open en las stil het eerste gedeelte waarop zijn oog viel. Toen hij de beide al genoemde verzen gelezen had, wilde hij niet verder lezen. Hij schrijft daarover: 'Opeens, precies bij het eind van deze zin, stroomde er zoiets als een licht van zekerheid mijn hart binnen en alle duisternis van twijfel vluchtte weg'¹.

Het Griekse woord *koitoo*

In Handelingen 12:20 schrijft Lukas: 'Hij (Herodes Agrippa I) nu was hevig vertoornd op [de] Tyriërs en Sidoniërs; zij kwamen echter eendrachtig naar hem toe en nadat zij Blastus, de kamerheer van de koning, hadden overreed, vroegen zij om vrede, omdat hun land door dat van de koning werd gevoed'. Het gaat om het begrip *kamerheer van de koning*, dat de weergave is van 'de aan het hoofd van de *koitoo* van de koning [gestelde]'.¹

De grondbetekenis van het Gr. woord *koitoo* is *slaapkamer*, maar de functie 'hoofd van de slaapkamer' heeft zich ontwikkeld tot een algemene vertrouwensfunctie, die het best kan worden weergegeven als die van 'kamerheer'. Hij stond als topambtenaar dicht bij de koning en kon daarom als bemiddelaar fungeren. In het Romeinse rijk was deze functionaris doorgaans een vrijgelatene. Lukas laat door zijn woordgebruik ook hier weer zien dat hij uitstekend op de hoogte is van de gebruikelijke aanduidingen van overheidsfunctionarissen in zijn tijd.

1) Augustinus in zijn autobiografie, *Confessiones* (Belijdenissen / Lofprijzingen) VIII 29.

HET BOEK JESAJA

DEEL 2 - DE HEILIGE VAN ISRAËL

Ger de Koning

Jesaja 2 - Toekomstige heerlijkheid van Jeruzalem

De verzen 1-5 gaan over 'het laatste der dagen', zoals in vers 2 staat. Dan zal op de berg Sion in Jeruzalem de nieuwe tempel staan. Daarin is de HEERE, dat is de Heere Jezus, weer gaan wonen. Dat betekent dat Hij, de Messias, op aarde is teruggekomen. Hij regeert, het duizendjarig Vrederijk is begonnen. Dat zien we duidelijk aan de houding van de heidenvolken als ze naar de berg Sion gaan. Vroeger gingen ze ernaartoe om Jeruzalem te verwoesten. Nu gaan ze omdat ze ernaar verlangen onderwijs te ontvangen van Hem, Die daar woont. Ze willen leren in 'Zijn paden' te wandelen. Het verlangen om onderwijs uit de wet te krijgen en om te luisteren naar het woord van de HEERE zijn bewijzen van hun bekering.

Dat geldt ook vandaag voor elke bekering. Wie zich heeft bekeerd, verlangt naar geestelijk voedsel, d.i. de waarheid van Gods Woord. Dat kan hij vinden in wat nu Gods woonplaats is, '[de] gemeente van [de] levende God' (1 Tim. 3:15). Hij zal naar de samenkomst van de gemeente gaan om meer over Gods waarheid te horen en te leren kennen en er vervolgens naar te leven (vgl. Hebr. 10:25).

De dag van de Heere

Verzen 6-9. Na de beschrijving van die prachtige toekomst keert Jesaja in deze verzen terug naar de situatie waarin het volk op dat moment verkeert. Het contrast is enorm. God heeft Zijn volk moeten verlaten. Dat is omdat ze zich hebben opengesteld voor demonische invloeden uit het Oosten. Het is ook omdat ze op hun zilver en goud vertrouwen.

De verzen 10-18 maken duidelijk dat het oordeel daarover onvermijdelijk is. Op de dag van de HEERE zullen de mensen worden gedwongen zich te vernederen. Op die dag verschijnt de Heere Jezus openlijk aan de wereld, voor iedereen zichtbaar (Openb. 1:7). Dan zal Hij de trots en de afgoderij van de mens oordelen (Joh. 5:22, 27).

Verzen 13-16. Dan gebruikt Jesaja zeven voorbeelden uit de natuur en de samenleving om te beschrijven wat de HEERE allemaal zal oordelen. De uitdrukking 'kostbare [lading]' (vers 16) is uniek in het Hebreeuws. Ze is afgeleid van het woord 'beeld'. We kunnen dit toepassen op de macht van het entertainment, het vermaak en de beeldcultuur (bijv. tv en internet).

De verzen 19-22 beschrijven het moment waarop de HEERE opstaat om te oordelen. Dat veroorzaakt panische angst bij de mensen. De gouden en zilveren afgoden, die ze hebben aanbeden en waarop ze hun vertrouwen hebben gesteld, gooien ze als oud vuil weg. De mens zal ontdekken dat het

hebben en meezeulen van godsdiensten als de islam, het boeddhisme en het hindoeïsme, geen enkel voordeel geeft. Dit blijft er over van alle inspanningen van de mens om deze wereld vredig en veilig te maken.

De oproep in vers 22 om toch niet op dat nietige wezen, de mens, te vertrouwen, is na de voorgaande verzen niet meer dan logisch (Ps. 118:8-9).

Jesaja 3 - Tegen de verleiders van het volk

Verzen 1-7. Omdat het volk ver van God is afgeweken, neemt Hij elke steun van hen weg (vs. 1-7). Het volk zal *krachteloos* worden door gebrek aan voedsel, en het zal *stuurloos* worden door gebrek aan mensen die goed leiding kunnen geven. De verwarring neemt nog toe omdat er 'jongens' worden aangesteld 'als hun vorsten'. Als jongens een bestuursfunctie in Gods volk krijgen, loopt het fout, zoals dat ook gebeurt als een pasbekeerde de taak van een oudste wil vervullen. Hij zal dan hoogmoedig worden en dezelfde weg als de duivel gaan (1 Tim. 3:6).

De verzen 8-9 geven de oorzaak van het oordeel aan en dat is hun brutale en schaamteloze opstand tegen de HEERE. Die komt tot uiting in hun woorden en daden', dat wil zeggen in alles wat ze zeggen en doen.

Verzen 10-11. Te midden van al deze goddeloosheid is er dan een bemoedigend woord voor 'de rechtvaardige' en een woord van oordeel voor 'de goddeloze'.

Verzen 12-15. Dan worden de leiders beschreven als 'kinderen'. Kinderen zijn *onbekwaam* om te regeren (vgl. 1 Tim. 3:2, 6).

Verzen 16-26. Daarna worden de leiders beschreven als 'vrouwen'. Vrouwen zijn *onbevoegd* om te regeren (vgl. 1 Tim. 2:12; 1 Kor. 14:34). Als vrouwen of kinderen de leiding in Gods volk nemen (of: krijgen), kan er slechts ellende volgen, omdat zij een plaats innemen die hun niet door God is gegeven.

In de verzen 18b-23 noemt Jesaja heel gedetailleerd een overvloed aan schoonheidsmiddelen, versierselen en kledingstukken. Het is opmerkelijk dat de profeet in totaal 21 versieringen noemt. Het getal 21 is 3 x 7, wat symbolisch de volheid (3) en de volkomenheid (7) aangeeft van de lichtzinnigheid van de versiering van de vrouwen.

Jesaja 4

In vers 1, dat nog bij het vorige hoofdstuk hoort, lezen we over het egoïsme van de trotse, goddeloze vrouwen. De enige reden dat de vrouw een man wil die met haar trouwt,

is om daarmee verlost te zijn van de smaad van het alleen en ongehuwd zijn.

De komende verlossing

Verzen 2-6. Tegen de zwarte achtergrond van de schildering van het oordeel over Sion zien we hier een prachtig tafereel van herstel. Jesaja maakt hier weer de grote sprong van de toestand in Israël in zijn tijd naar het Vrederijk onder de regering van Christus, Die hier 'de Spruit van de HEERE' (vers

2) wordt genoemd (zie ook Jer. 23:5; 33:15; Zach. 3:8; 6:12).

De Heere Jezus, de Messias, zal de zonden van Zijn volk afwassen (vers 4). Daarvoor heeft Hij Zijn bloed, dat is Zijn leven, gegeven op Golgotha. Op grond daarvan kunnen zij met Hem in verbinding staan. Hij laat hun weten dat Hij voor hen een schaduw en toevlucht en schuilplaats zal zijn. Dat geeft rust en vrede na alle ellende waar ze doorheen zijn gegaan.

DE WIJSHEID HEEFT HAAR HUIS GEBOUWD

SPREUKEN 9

Peter Cuijpers

'De Wijsheid heeft haar huis gebouwd, zij heeft haar zeven pilaren uitgehouwen' (Spr. 9:1).

In de Bijbel behoort het boek Spreuken tot de dichtelijke boeken van het Oude Testament ¹. Als we Spreuken kort samenvatten, is het een boek vol praktische levenswijsheid. In de Bijbel staat de wijsheid in hoog aanzien, want zij is een geschenk van de HEERE God (Spr. 2:6). De wijsheid en het inzicht geven de mens het vermogen te onderscheiden tussen goed en kwaad. Spreuken beschrijft het leven zoals het in werkelijkheid is. Het gaat erover hoe we behoren te leven op ieder moment van de week en in iedere situatie, en daarvoor hebben we allemaal Gods wijsheid nodig. Om je zoon of dochter te waarschuwen voor de verleidingen waarmee ze te maken krijgen (1:10vv). Voor de luie puber die niet uit zijn bed wil komen (6:9). Voor de betweter die niets van anderen wil aannemen (12:15). Voor wie snel geërgerd is en meteen opvliegt (12:16). Enzovoorts. Deze wijsheid vinden we bij uitstek in het boek Spreuken. De woorden wijs en wijsheid komen er zo'n 125 keer voor. Dus, wie wijsheid zoekt, zal haar in Spreuken vinden!

Uitgenodigd door de Wijsheid

In de eerste negen hoofdstukken van Spreuken wordt de wijsheid getekend als een persoon, een vrouw: Vrouwe Wijsheid. Haar tegenhangster is Vrouwe Dwaasheid. Beide vrouwen nodigen de mensen uit om bij hen binnen te komen. Lees rustig Spreuken 9. De vrouwen dwingen je tot een keuze. Kies je voor Vrouwe Wijsheid, of kies je voor Vrouwe Dwaasheid? Waarom is het wijs om op de uitnodiging van de Wijsheid in te gaan, en waarom is het dwaas om op de uitnodiging van Vrouwe Dwaasheid in te gaan?

1) Job t/m Hooglied

Vrouwe Wijsheid heeft haar huis gebouwd

Voordat we verder ingaan op Spreuken 9, is het goed ons de volgende vragen te stellen:

1. Is Spreuken 8 en 9 alleen maar een allegorische voorstelling van de Wijsheid, of zit er meer in?
2. Wie is Vrouwe Wijsheid?

Vele uitleggers zijn van mening dat Spreuken 8:22-31 ons leert dat de Wijsheid de personificatie is van de Logos (d.i. Christus). Als we hiermee instemmen, is dit ook in Spreuken 9 het geval. Wie eenmaal deze weg inslaat, moet hem ook blijven volgen! Over de tweede vraag hebben velen zich het hoofd gebroken. De rabbijnse uitleg leert dat Vrouwe Wijsheid de Thora is. De Thora is naar rabbijnse voorstelling de hemelse koningin, door wie God alles geschapen heeft. In het licht van het Nieuwe Testament houdt deze uitleg echter geen stand. Het Nieuwe Testament leert dat God alles door het Woord – de Logos – geschapen heeft (zie Joh. 1:1-3; Kol. 1:16-17; Hebr. 1:2). *'En het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond...'* (Joh. 1:14). Als we de Wijsheid al in Spreuken 8 koppelen aan Christus, de goddelijke Logos, dan leert het Nieuwe Testament dat de Logos vlees is geworden. Dan hebben we het niet over de Thora, maar over Jezus Christus. Van Hem staat geschreven: *'Christus in Wie al de schatten van de wijsheid en kennis verborgen zijn'* (Kol. 2:3; vgl. 1 Kor. 1:23-24).

Persoonlijk ben ik zeer terughoudend om te beweren dat in Spreuken sprake is van Christus. Het gaat hier om 'Vrouwe Wijsheid', en dit is moeilijk te identificeren met de mannelijke Logos. En als men in de Wijsheid de personificatie van Christus ziet, moet men dezelfde toepassing maken bij Vrouwe Dwaasheid. Als Vrouwe Wijsheid Christus is, wie is dan Vrouwe Dwaasheid? Volgens sommigen stelt zij Satan voor, die de mensen probeert te verleiden om te zondigen. Ik heb mijn twijfels bij zo'n exegese. Voordat men er erg in heeft, raakt men verdwaald in een doolhof waarin men keer op keer vastloopt.

Ik reken mijzelf tot de armen van geest en houd het erop dat Vrouwe Wijsheid in het boek Spreuken een dichtelijke personificatie is van één van Gods attributen (de wijsheid), en meer moeten we er m.i. niet in zoeken!²

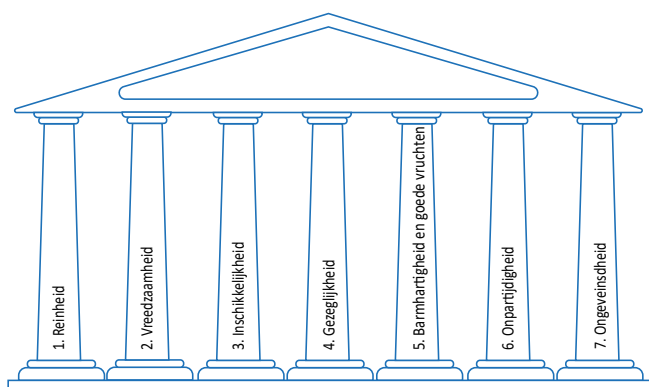
2) Ik respecteer de mening van uitleggers die dit anders zien en de Wijsheid toepassen op de Logos (Christus). Zolang men binnen de veilige marges van de Schrift blijft, heb ik daar geen enkele moeite mee.

Arius³ maakte de grote fout om zijn theologisch bouwwerk te funderen op Spreuken 8. Hij maakte hieruit op dat Christus het eerste schepsel van God is. In het licht van het Nieuwe Testament is dit een ernstige en verwerpelijke dwaalleer. Ook de Jehova's getuigen beroepen zich op Spreuken 8 om aan te tonen dat Christus een schepsel is, en niet God de Zoon.

Dit toont aan hoe gevaarlijk het is om het Oude Testament te gebruiken als theologisch uitgangspunt zonder het te toetsen aan de leer van het Nieuwe Testament. We mogen Gods Wijsheid, zoals die wordt voorgesteld in Spreuken, natuurlijk zien in Christus. In het Nieuwe Testament ontdekken we immers dat de wijsheid van God geopenbaard is in de Heer Jezus. Vooral Paulus en Johannes hebben in de persoon van de Heere Jezus de incarnatie van Gods wijsheid gezien, zoals Hij ook de incarnatie is van Gods genade (Tit. 2:11). Jezus leefde geheel volgens het principe: 'de vreze des HEEREN is het begin van de Wijsheid' (vgl. Luc. 2:52). Voor ons dagelijks leven is Hij de belichaming van Gods wijsheid. Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij Zijn voetstappen navolgen (1 Petr. 2:21). Daarbij komt de Geest van de wijsheid ons te hulp (Ef. 1:17; Joh. 14:15-26; 16:5-15). Het is dezelfde Geest van Wijsheid, Die op Christus rustte toen Hij op aarde wandelde, Die ons de juiste woorden in de mond geeft (Jes. 11:1-2; Luc. 12:11-12; Hand. 4:8-13; 7:1-60).

'De Wijsheid heeft haar huis gebouwd, zij heeft haar zeven pilaren uitgehouwen'. De zeven pilaren die uit marmer of steen waren uitgehouwen, dienden om de voorgevel of de galerijen op het binnenhof van oosterse paleizen te ondersteunen. Tevens versierden zij het huis van de eigenaar. Heiligheid is één van de pilaren die het huis van God sieren. *'De heiligheid is uw huis tot sieraad, o HEERE, tot in lengte van dagen'* (Ps. 93:5).

Het getal zeven spreekt in de Bijbel van volmaaktheid. Het huis van Vrouwe Wijsheid wordt hier dus gezien in al haar volmaaktheid en schoonheid. Jakobus 3:17 geeft een opsomming van de zeven kenmerken van de wijsheid die van boven is. Het zijn de zeven pilaren die het huis van God ondersteunen en sieren:

Deze zeven kenmerken zijn volmaakt te zien in de Heere Jezus, maar zijn ze ook in jouw en mijn leven te zien? Christus zegt in Matteüs 16:18: *'Ik zal Mijn gemeente bouwen...'*. In Hebreëen 3:4 staat dat *God* de bouwmeester is van alles. Zoals Hij Zijn scheppingswerk door middel

3) Arius (AD 256-336) is de stichter van het arianisme, een stroming in de vroege christelijke kerk die de goddelijke Drie-eenheid niet erkende. Hij verwierp de gedachte dat Jezus, de Zoon van God, ook God Zelf is. Hij leerde dat Jezus het voornaamste schepsel was en ondergeschikt aan God de Vader.

van de Zoon heeft uitgevoerd en in stand houdt (zie Hebr. 1:2-3), zo is de Zoon ook de Bouwmeester van het huis van God, de gemeente. Hij is Zoon over Zijn huis. De Schrift leert dat de drie-ene God betrokken was bij de schepping en het verlossingswerk, en dit is ook zo bij het bouwen van Gods huis, de gemeente. Bij de schepping was geen rol weggelegd voor de mens. Toen God alles geschapen had, gaf Hij de mens de verantwoording om te heersen over het werk van Gods handen (Gen. 1:28); alles heeft Hij onder zijn voeten gelegd (Ps. 8). Hij gaf de mens dus macht en heerschappij over alle dingen hier beneden, om alles te gebruiken tot eer van God.

En wat heeft de mens met Gods prachtige schepping gedaan? We hebben er samen een puinhoop van gemaakt! *'De hele schepping tezamen zucht en is tezamen in barensood tot nu toe'* (Rom. 8:22). Zoals een vrouw die in barensood is, verlangt de schepping naar haar Schepper. God zij dank heeft de mens niet het laatste woord. Alles wat de mens in zijn verdorvenheid en hoogmoed heeft verprutst, zal door God worden vernieuwd (Openb. 21:1-5). En onze rol bij het verlossingswerk? Ons aandeel hierin was dat wij de Logos, de Zoon van God, aan het kruis hebben genageld!

In tegenstelling tot de schepping is de mens wel betrokken bij het bouwen van Gods tempel, de gemeente (zie 1 Kor. 3:9-17). De tempel waarin de Geest van God woont, is de gemeente (1 Kor. 3:16). Het bouwproces is nog in volle gang. Het huis en de bouw ervan is een metafoor, en zo moeten we het ook lezen. De gemeente is een *geestelijk* huis, en ze bestaat uit levende stenen. Tot op de dag van vandaag worden er dagelijks 'levende' stenen toegevoegd aan het huis van God (1 Petr. 2:5). Het zijn 'levende' stenen, dat betekent dat in elk van die stenen de Heilige Geest woonachtig is (1 Kor. 6:19). Al die stenen vormen samen de tempel waarin de Heilige Geest woont (Ef. 20-22). En zoals de mens heeft gefaald wat betreft het heersen over de schepping, heeft hij ook gefaald bij het bouwen van het huis van God. Men moet wel blind zijn om niet te zien dat de christenheid er niet veel van heeft terechtgebracht.

Als we de gemeente vergelijken met haar begintijd, vergaat het ons zoals de priesters, Levieten en familiehoofden, de ouden die het *eerste huis* hadden gezien: zij weenden luid (Ezra 3:12). De Bijbel leert dat het er niet beter op wordt. Alles wat God aan de mens heeft toevertrouwd, wordt door de mens te gronde gericht. Ondanks al de vreugde en het gejuich in de christenheid, kunnen velen met mij hun tranen niet bedwingen als ze zien wat er van het prachtige bouwwerk van de eerste tempel is overgebleven (Ezra 3:12-13). Moeten we dan maar bij de pakken gaan neerzitten? Volstrekt niet! In 1 Korintiërs 3:12-17 wordt ieder van ons persoonlijk aangesproken: *'Als nu 'iemand' op het fundament bouwt...'* (vs. 12). Wij zijn persoonlijk verantwoordelijk om verder te bouwen aan Gods tempel. De bouw van Gods tempel is bijna voltooid, we laten ons dan ook door niets of niemand ontmoedigen! *'De Wijsheid heeft haar huis gebouwd'*. In Handelingen 2:47 staat: *'de Heere voegde dagelijks bijeen die behouden werden'* (vgl. Hand. 2:41; 4:4; 5:14; 6:7 enz.). Hij is de Bouwmeester van Zijn huis. Om in bouwtermen te blijven: wij zijn alleen de dragers van de stenen! Door genade wil Hij u en mij gebruiken om levende stenen aan te dragen.

Om over na te denken

In 1 Timoteüs 3:15 wordt de gemeente het huis van God genoemd, de pilaar en grondslag van de waarheid. Paulus schreef aan Timoteüs, opdat hij zou weten hoe men zich moest gedragen in het huis van God. In 2 Timoteüs 2:20 is er opnieuw sprake van een huis. Maar nu wordt het niet meer het huis van God genoemd, maar een 'groot huis'. De gemeente was in kwantiteit toegenomen, maar in kwaliteit afgenomen. Dwaalleraars hadden ingang gevonden in het huis van God, en de waarheid werd geweld aangedaan (vs. 16-18). In dit grote huis bevonden zich niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aardse vaten. Er is dus sprake van gelovigen (gouden en zilveren vaten), en ongelovigen (houten en aardse vaten). Dit is de toestand waarin de christenheid zich vandaag bevindt. Ondanks dat er sprake is van verval en van vermenging van gelovigen met ongelovigen, blijft de gemeente het huis van God. Maar dit grote huis wordt al lang niet meer de pilaar en de grondslag van de waarheid genoemd.

En nu? Hoe te handelen als u zich in een kerk of gemeente bevindt waar gelovigen én ongelovigen deelnemen aan het heilig avondmaal, waar men niet meer weet hoe men zich in het huis van God moet gedragen? Waar gelovigen, ongelovigen, samenwonenden, homoseksuelen en transgenders broederlijk naast elkaar zitten? *De Wijsheid heeft haar huis gebouwd.* Als de Wijsheid ons uitnodigt om in haar huis te komen, zou zij ons dan in het onzekere laten over deze belangrijke vragen? Nee, in de verzen 21 t/m 26 geeft zij het antwoord. Maar wat doen wij ermee?

Iemand heeft geschreven: 'De wereld is als een mooi boek, waarin alle schepselen als letters zijn, die tezamen de Naam van de Schepper vormen. Maar de natuur (wereld en mens) werd door de zonde bedorven, en werd daardoor als een boek dat minder goed leesbaar is'.

Hetzelfde kan van de gemeente worden gezegd: De gemeente is als een mooi boek, waarin alle christenen letters zijn, die tezamen de Naam van de Verlosser vormen. Maar de gemeente werd door de zonde bedorven, en werd daardoor als een boek dat minder goed leesbaar is.

Een feestmaal

'Zij heeft haar slachtvee geslacht, haar wijn gemengd, ook heeft zij haar tafel bereid' (vs. 2). In Spreuken 9 is de Wijsheid niet aan het werk, zij heeft haar huis gebouwd – het werk is voltooid. Tijd om feest te vieren! De Wijsheid heeft haar tafel toebereid. Dat wil zeggen dat zij een feestmaal had aangericht, want het slachten van een stuk vee gebeurde bij feestelijke gelegenheden of om een gast te onthalen (zie Gen. 18:1-8; Luc. 15:23). Een feestmaal bereidt men niet om het alléén te nuttigen, daarom stuurde zij haar dienstmaagden erop uit om gasten te nodigen (vs. 3). Dit gebeurde op de hoogte van de stad, zodat velen het konden horen (vgl. Spr. 8:2).

In de gelijkenis van de bruiloft had de koning een bruiloft voor zijn zoon aangericht (Matt. 22:1-14). Zo heeft God een bruiloftsmaal aangericht voor Zijn Zoon en Zijn slaven gestuurd om de genodigden – de Joden – te laten roepen. Maar de een na de ander liet het afweten. Wat een belediging voor de koning! Maar lankmoedig als hij was, stuurde hij opnieuw een paar andere slaven erop uit. Nu

hadden ze een expliciete boodschap meegekregen: *'Zeg aan de genodigden: Zie, mijn middagmaal heb ik gereed gemaakt, mijn ossen en mijn gemeste beesten zijn geslacht en alles is gereed; kom naar de bruiloft'*. In het oosten was en is het een grote belediging om zo'n uitnodiging af te wijzen. Hoe zouden de genodigden reageren? Heel onverschillig, het liet hun koud! Zij sloegen er geen acht op en gingen weg, de één naar zijn eigen akker, de ander naar zijn koophandel; de overigen nu grepen zijn slaven, mishandelden en doodden hen.

Dit gedrag was een slag in het gezicht van de koning. Zo is het ook met de Koning en Zijn onderdanen. De gevolgen konden niet uitblijven. Hij zond Zijn legers en bracht die moordenaars om en stak hun stad (Jeruzalem) in brand. Deze profetie is in 70 na Chr. vervuld. Toen trok het Romeinse leger onder aanvoering van Titus Jeruzalem binnen. De hele stad, inclusief de tempel, werd in brand gestoken en met de grond gelijk gemaakt. De genodigden waren het niet waard (vs. 8b). Wat een ernstig woord! Nu zond de Koning Zijn slaven naar de kruispunten van de wegen. Allen die ze er zouden vinden (Jood en heiden), kreeg de uitnodiging om naar de bruiloft van Gods Zoon te komen. Nu vond de uitnodiging wél gehoor, en al snel was de bruiloftsmaal gevuld met zowel bozen als goeden.

Hoe dwaas dat de genodigden de uitnodiging van de koning hadden afwezen. Hoe anders had het kunnen aflopen als ze gehoor hadden gegeven aan de uitnodiging van Vrouwe Wijsheid om in haar huis te komen.

Haar dienstmaagden

Vrouwe Wijsheid zond haar dienstmaagden uit om de mensen uit te nodigen naar haar feestmaal te komen. *De koning* in de gelijkenis van de Heere Jezus zond zijn slaven uit om de gasten uit te nodigen naar de bruiloft van zijn zoon te komen. En *de Heer Jezus* heeft ons als Zijn discipelen nu uitgezonden om alle volken tot discipelen te maken (Matt. 28:18-20).

'Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die vrede verkondigen, van hen die het goede nieuws verkondigen (lett. 'evangeliseren') (...). Hun geluid is uitgegaan over de hele aarde en hun woorden tot de einden van het aardrijk' (Rom. 10:15b, 18).

God heeft ons niet geroepen om werkeloos achterover te blijven leunen. Wij zijn *uitgezonden* om het evangelie – het goede nieuws – te verkondigen. Dit betekent niet dat we allemaal fulltime evangelisten zijn, maar we mogen wel het werk doen van een evangelist (2 Tim. 4:5), en dat is mensen bij Christus brengen.

Om over na te denken

Als Vrouwe Wijsheid haar dienstmaagden stuurt, dan zijn dit predikers die niet besmet zijn met de wijsheid van de mens. Ze zijn toegerust met de wijsheid die van boven is. Het doel van de zending van de Geest is: *'de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel'* (Joh. 16:8). Dat gebeurt niet door overredende woorden van wijsheid (van mensen), maar in betoon van de Geest en van kracht (1 Kor. 2:4).

Het evangelie wordt vandaag steeds meer aantrekkelijk gemaakt. Dingen worden aangenaam voorgesteld om maar zoveel mogelijk mensen te trekken. Organisatieadviseurs

hebben een gat in de markt gevonden en veroveren de christelijke wereld. Religieuze leiders hebben de technieken van de moderne reclame overgenomen. De adviseurs verzekeren ons dat de kerken hun 'product' op dezelfde manier moeten verkopen als waarop de grote winkelketens schoenen en sieraden verkopen. Succes verzekerd! Maar wat is het product dat de kerk levert? Wat proberen wij aan de consument te slijten? Hierover moet grondig worden nagedacht. Immers, anders dan sieraden en schoenen die op veel consumenten grote aantrekkingskracht uitoefenen, is het evangelie afstotelijk en dwaas voor onbekeerde mensen (1 Kor. 1:18-23).

Hoe brengen we een dwaas en afstotelijk product aan de man? Door de verpakking te veranderen! Het evangelie wordt zó aantrekkelijk gemaakt dat het voorziet in alle behoeften van de mens. Ben je single – alleenstaand? Geloof in de Heer Jezus. Hij bezorgt je de man of vrouw van je dromen. Ben je werkloos? Hij zorgt ervoor dat je een goede baan krijgt. Ben je ziek? Hij zal je genezen. Ben je arm? Hij maakt je rijk. Enzovoorts. Als we de mensen maar kunnen overtuigen dat Christus is gestorven om in al onze behoeften te voorzien, zullen ze in rijen voor de deur staan om ons 'product' aan te schaffen. Het evangelie in de uitverkoop! Maar is dit het evangelie dat God ons heeft toevertrouwd? Daarover mag u, mag jij zelf nadenken.

De genodigden

De Wijsheid richt zich in Spreuken 9 slechts tot één groep mensen: de onverstandigen (vs. 4-6). De *eerste oproep* van de Wijsheid was gericht aan onverstandigen, spotters en dwazen (Spr. 1:22). Spotters drijven de spot met God; ze maken het geloof belachelijk. Het zijn goddelozen, die de wijsheid verachten en verwerpen. Wie wijs is, houdt zich ver van dit soort mensen (vgl. Ps. 1:1). Daarom worden in de *tweede oproep* alleen de onverstandigen en dwazen aangesproken (Spr. 8:5). Maar de dwazen willen niets weten van Gods wijsheid. Dwazen zijn mensen die van zichzelf denken dat ze de wijsheid in pacht hebben. Omdat ze niet openstaan voor het evangelie, begrijpen ze niets van Gods gedachten. Het is hun dwaasheid (Ps. 92:6-7; 1 Kor. 2:14). De les die we hieruit kunnen leren, is deze: *'Geef het heilige niet aan de honden en werp uw paarden niet voor de zwijnen'* (Matt. 7:6). Het evangelie aangaande Jezus Christus en Die gekruisigd, is té kostbaar om door 'honden' en 'zwijnen' vertrapt te worden. Bij hen is geen eer te behalen, alleen maar schande en smaad (Spr. 9:7-8a).

De spotters en dwazen zijn afgefallen, dus blijft er nog één groep over tot wie de Wijsheid zich richt: de onverstandigen. De Engelse vertaling maakt duidelijker wie de onverstandigen zijn: ze spreekt over 'the simple' – simpele mensen, de armen van geest, de eenvoudigen (vgl. Matt. 5:3; 11:25). Voor de duidelijkheid: dit betekent niet dat deze mensen een laag IQ hebben, of dat ze minder geschoold zijn. Zij missen de wijsheid van God, maar in tegenstelling tot de spotters en dwazen staan zij open voor het evangelie.

Zij worden door Vrouwe Wijsheid uitgenodigd om van haar brood te eten en van haar wijn te drinken (vs. 4-5). In de verzen 6 t/m 12 wordt een opsomming gegeven van de zegeningen die Vrouwe Wijsheid gereed heeft voor hen die gehoor geven aan haar oproep en die de weg van het verstand betreden. Het eerste wat Vrouwe Wijsheid ons wil

leren, is ontzag te hebben voor God. *'De vreze des HEEREN is het begin van de wijsheid'*. Het ontzag voor God is het begin van de wijsheid (vs. 10; vgl. Spr. 1:7). Hoe meer ontzag we voor God hebben, hoe beter we Hem leren kennen (vgl. Joh. 17:3). En hoe beter we Hem leren kennen, hoe verstandiger we worden.

In vers 11 belooft de Wijsheid haar gasten een lang leven. We bevinden ons hier op oudtestamentische bodem. Als het volk Israël heel het gebod dat de HEERE hun had opgelegd zou onderhouden, werd hun een lang leven in het land beloofd (Deut. 11:9). Wij bevinden ons op nieuwtestamentische bodem. Voor ons geldt dat eenieder die in Hem (Christus) gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft (Joh. 3:15-16). Dus wie wijs is, is wijs tot zijn eigen welzijn (vs. 12a).

Vrouwe Dwaasheid

In de verzen 13 t/m 18 komt Vrouwe Dwaasheid aan bod. In tegenstelling tot Vrouwe Wijsheid is zij luidruchtig, enkel onverstand, en weet zij niets (vs. 13). Zij zit op een stoel bij de deur van haar huis en nodigt de voorbijgangers uit om in haar huis te komen (vs. 14-15). Zij richt zich met dezelfde woorden tot de voorbijgangers als Vrouwe Wijsheid: *'Wie onverstandig is, laat hij hiernaartoe afwijken'* (vs. 16; vgl. vs. 4). Maar zij heeft heel wat anders te bieden dan Vrouwe Wijsheid: *'Gestolen water is zoet, heimelijk gegeten brood is smakelijk'* (vs. 17). De woorden 'gestolen' en 'heimelijk' maken meteen duidelijk dat wat zij te bieden heeft, niet zuiver is. Wat zij met het gestolen water bedoelt maakt Spreuken 5:15 duidelijk: *'Drink water uit uw eigen regenbak en welwater uit uw eigen bornput'*. Op poëtische wijze wordt in Spreuken 5 beschreven dat seks thuishoort in het huwelijk. Geniet van je eigen vrouw en blijf ver van de 'vreemde' vrouw (vs. 8).

Het is dus een waarschuwing om niet 'vreemd' te gaan. Dan is ook meteen duidelijk wat Vrouwe Dwaasheid met gestolen water bedoelt. Het is een oproep om (met haar) 'vreemd' te gaan! Dit gestolen water is zoet, maar uiteindelijk heeft het de dood tot gevolg (vs. 18). Hetzelfde geldt voor het heimelijk gegeten brood. Dit brood dat in het 'verborgene' wordt gegeten is smakelijk, maar het ligt zwaar op de maag! God, Die in het verborgene ziet, brengt het verborgene ook aan het licht: hetzij goed, hetzij kwaad (vgl. Matt. 6:4,6,18; Rom. 2:16).

Het huwelijk wordt als beeld gezien van de verbondsrelatie tussen de HEERE en Zijn volk Israël. In het Nieuwe Testament spreekt het van de relatie tussen Christus en de gemeente (Ef. 5:28-33; 2 Kor. 11:2). Als we dit voor ogen houden, zien we hoe belangrijk het is het huwelijk in ere te houden, en niet in te gaan op de uitnodiging van Vrouwe Dwaasheid!

Aan het begin van dit artikel heb ik gevraagd om Spreuken 9 rustig door te lezen. De vraag was: Kies je voor Vrouwe Wijsheid, of kies je voor Vrouwe Dwaasheid? Het is spijtig te moeten vaststellen dat de meerderheid kiest voor de Dwaasheid. Als je goed gelezen hebt, hoef ik niet opnieuw uit te leggen waarom dit niet verstandig is. Het gestolen water waarmee de Dwaasheid ons lekker wil maken, weegt niet op tegen de wijn die de Wijsheid ons aanbiedt. De blijdschap in de Heere Jezus gaat alles wat de Dwaasheid te bieden heeft ver te boven. Maar dit kunnen alleen zij beamen, die van de wijn van de Wijsheid hebben gedronken!

DE KRACHT VAN HET GEBED

DE UITINGEN VAN HET HART

Jan van Buren

'Bitter van gemoed bad zij tot de HEERE (...) En het gebeurde dat zij lang bleef bidden' (1 Sam. 1:10, 12).

'Voor Mijn liefde klagen zij Mij aan, maar Ik was steeds in gebed' (Ps. 109:4).

'Een krachtig gebed van een rechtvaardige brengt veel tot stand' (Jak. 5:16).

'En de rook van het reukwerk steeg met de gebeden uit de hand van de engel op vóór God' (Openb. 8:3-4).

Het gebed is een onderdeel van de geestelijke wapenrusting van de christen. Paulus leefde uit de zekerheid dat Gods kracht in hem werkzaam was wanneer hij beseftte dat hijzelf zwak was. Het gebed was een krachtig wapen in zijn strijd vóór God tot het afbreken van geestelijke bolwerken tegen de kennis van God (Ef. 6:18; 2 Kor. 10:3-4; 12:9-10). Nacht en dag bad hij vurig, zeer overvloedig om bij anderen te voltooien wat aan hun geloof ontbrak (1 Thess. 3:10).

De voorbede van Daniël is ook een geweldig voorbeeld. Hij was ook een man van gebed. Toen hem verboden werd te bidden deed hij dit toch, hoewel er de dreiging van de doodstraf was. In zijn huis bad hij zelfs openlijk, want hij had op de bovenverdieping open vensters in de richting van Jeruzalem: *'Op drie tijdstippen per dag ging hij op zijn knieën, bad hij en dankte hij voor het aangezicht van zijn God, precies zoals hij het voordien had gedaan'* (Dan. 6:11).

Daniël zag de nood van zijn volk. We horen hem smeken tot God, en belijdenis doen van de zonden van het volk en van het voorgeslacht. Hij kende de geschiedenis van zijn volk en de beloften van God die waren uitgesproken door de profeet Jeremia. Het volk was vanwege zijn zonden naar Babel weggevoerd. Zeventig jaar zou er verstrijken na de verwoesting van Jeruzalem, vóór er een einde kwam aan de ballingschap. Daniël merkte in de boeken het aantal jaren op waarover de profeet Jeremia had gesproken door het woord van de Heere (Jer. 25:11-12; 29:10).

Vervolgens bad hij de woorden: *'Nu dan, onze God, luister naar het gebed van uw dienaar en naar zijn smeekbeden.'*

Doe, omwille van de Heere, Uw aangezicht lichten over Uw heiligdom, dat verwoest is. Neig Uw oor, mijn God, en hoor! Open uw ogen om onze verwoesting en de stad te zien waarover Uw Naam is uitgeroepen, want wij werpen onze smeekbeden niet voor U neer op grond van onze gerechtigheden, maar op grond van Uw grote barmhartigheid, Heere, luister. Heere vergeef. Heere, sla er acht op en doe het, wacht niet langer – omwille van Uzelf, mijn God. Over Uw stad en over Uw volk is immers Uw Naam uitgeroepen' (Dan. 9:2, 17-19).

Daniël was een zeer gewenst man. Hoewel hij Gods gedachten kende, nam hij geen afwachtende houding aan ten aanzien van de dingen die zouden komen. Hij smeekte zijn God en ontving verhoring op zijn gebed. God wil zo graag dat iedere gelovige in die geest tot Hem nadert. Zo zien we ook het krachtige gebed van de profeet Elia dat het niet zou regenen; en hij bad opnieuw dat de hemel regen zou geven. Hij bad zevenmaal, maar zag intussen vol verwachting uit naar de verhoring (1 Kon. 18:41-45; Jak. 5:16-18).

Als God iets belooft, wachten wij niet lijdelijk af, maar bidden om de vervulling ervan. En Hij geeft het! Zo is het ook na de komst van de Heilige Geest, de Trooster. Christus beloofde terug te komen en wij, de Geest en de bruid, zeggen nu: 'Ja, kom, Heere Jezus!'

Soms wordt de uitdrukking *'in de Naam van Jezus'*, of de term *'om Jezus' wil'* als een slotzin gebruikt vóór het Amen, ter afsluiting van een gebed. Hoewel men dan een krachtige uitdrukking gebruikt, wil dit niet zeggen dat het ook een krachtig gebed is. God kent de motieven van iedereen die in gebed tot Hem spreekt en Hij luistert aandachtig. Want: *'Zou Hij die het oor plant, niet horen? Zou Hij die het oog vormt, niet zien?'* (Ps. 94:9). God heeft de mens een mond gegeven om te spreken en oren om te horen (vgl. Ex. 4:10-13). De innerlijke toestand van het hart waarmee we tot God naderen, is echter heel belangrijk. Jakobus schrijft: *'U krijgt niet, omdat u niet bidt. U bidt wel, maar ontvangt niet, omdat u verkeerd bidt, met het doel het in uw hartstochten door te brengen'* (Jak. 4:3-4).

In de Bijbel lezen we over deze uitingen van het hart in diverse vormen, namelijk:

- Smeken: dit gebeurt vanuit de nood van de ziel.
- Voorbede: dus voor anderen bidden, al dan niet in het besef van de (grote) nood waarin degene verkeert voor wie men bidt.
- Dankzegging: danken voor wat men van Hem heeft ontvangen.
- Lofprijzing: God groot maken en Hem eren, lovende woorden over Hem en tot Hem spreken.
- Aanbidden: dat is de hoogste vorm van bidden. Het bewonderen van God vanwege Wie Hij is en hoe Hij Zich openbaart. De Vader zoekt zulke aanbidders (Joh. 4:22-25).

We lezen in de Bijbel ook van bidden in verschillende houdingen, zoals met de ogen omhoog gericht, in een staande houding, of knielend, of met het gezicht op de grond. En op verschillende tijdstippen, in en voor de nacht, op bed of in een speciaal vertrek (zie bijv. Dan. 6:11; 1 Kon. 8:40, 48; Ps. 32:2; 35:28; 55:18; 119:55, 62, 148, 164).

Evenals het leven van David, werd het leven van de Heere Jezus op aarde voortdurend gekenmerkt door gebed: '(...) *Ik was steeds in gebed*' (Ps. 109:4). In het evangelie volgens Lukas toont de Heere Jezus als Mens Zijn afhankelijkheid van de Vader wel veertien maal in het gebed. We zien dat bij de Jordaan (3:21); in de woestijn (5:16); op de berg (6:12-13); voor de wonderbare spijziging (9:16); bij de eerste aankondiging van het lijden (9:18); op de berg van de verheerlijking (9:28-29); bij een dankgebed (10:21); toen Hij anderen leerde bidden (11:1); na het Avondmaal (22:17); voor Petrus (22:31-32); in Gethsémané (22:41); aan het kruis (23:34, 46); en met de Emmaüsgangers (24:30).

Nadat de Heere Jezus was teruggekeerd naar de hemel, is de Heilige Geest op aarde uitgestort en komen wonen in de gelovigen. Een kenmerk van de eerste christenen was dat *'zij volhardden in de leer van de apostelen en in de gemeenschap, in het breken van het brood en in de gebeden'* (Hand. 2:42). In navolging van de Heere Jezus zien wij dat het gebed bij de christenen een heel belangrijke plaats innam.

In het boek Handelingen wordt het bidden wel achtentwintig maal vermeld: na de hemelvaart (1:14); voor een opvolger van Judas (1:24); als belangrijk onderdeel van hun geloofspraktijk (2:42); het uur van het gebed (3:1); na de gevangenneming van Petrus en Johannes (4:24); bidden om vrijmoedigheid (4:31); de apostelen volhardden in hun bediening en in het gebed (6:4); gebed voor de dienst van de diakenen (6:6); het gebed van Stefanus voordat hij stierf (7:60); van Petrus voor de Samaritanen (8:15); van Saulus op weg naar Damascus (9:5); en in Damascus (9:11); van Cornelius (10:2, 30); van Petrus voor Dorkas (9:40); van Petrus op het middaguur, op het dak (10:9); door de gemeente voor Petrus (12:5, 12); bij de uitzending van Barnabas en Paulus (13:3); gebed van Paulus en Barnabas bij de aanstelling van oudsten (14:23); vraag van een Macedonische man (16:9); Lydia en de vrouwen (16:13); Paulus en Silas op weg naar de gebedsplaats (16:16); Paulus en Silas in de gevangenis (16:25); Paulus bij het afscheid van de oudsten te Efeze (20:36); Paulus in de tempel (22:17); Paulus dankte voor het brood tijdens de schipbreuk (27:35); hij bad voor Publius (28:8).

In de Bijbel zien we dat gelovigen persoonlijk tot God naderen in het gebed. Maar ook wel samenkomen met een deel van het volk, of met een grote of kleine groep mensen om te bidden voor een bepaalde nood of om voorbede te doen voor anderen (Neh. 9:3; Hand. 1:12-14; 12:5; 20:36).

Toen de Heere Jezus op aarde was, deed Hij een bijzondere belofte met betrekking tot het gemeenschappelijke gebed in de tijd dat Hij niet meer bij hen zou zijn: *'Verder zeg ik u dat, als twee van u op de aarde iets, wat dan ook, eenstemmig verlangen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader, Die in de hemelen is. Want waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben ik in hun midden'* (Matt. 18:19-20). In Zijn Naam vergaderd zijn wil zeggen: met andere gelovigen samenkomen, ook al is het maar een klein getuigenis, en naar Hem toegaan in de geest. Daar wil Hij dan het Middelpunt zijn en belooft Hij door de Heilige Geest aanwezig te zijn.

In de Bijbel worden mensen onderscheiden in personen die Gods hulp niet nodig hebben, en zij die Gods hulp wel nodig hebben. Er zijn er die *'spreken uit de hoogte. Zij zetten hun mond op tegen de hemel, hun tong wandelt honend rond*

op de aarde' (Ps. 73:8,-9). Gelovigen zeggen echter: *'Mijn hulp is van de Heer, Die hemel en aarde gemaakt heeft'*. Zij weten dat de Heere uw (mijn) ingang en uw (mijn) uitgang zal bewaren, van nu aan tot in eeuwigheid (Ps. 121:1-2, 8).

Judas zegt: *'(...) er zijn natuurlijke mensen die de Geest niet hebben. Maar u, geliefden, bouw uzelf op in uw allerheiligst geloof en bid in de Heilige Geest, bewaar uzelf in de liefde van God en verwacht de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus tot het eeuwige leven'* (Jud.: 19b-21).

'Zonder geloof is het echter onmogelijk God te behagen. Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken' (Hebr. 11:6). Belangrijk is dus dat we in geloof bidden. De vader van de maanzieke jongen bad: *'Als U iets kunt, wees met ontferming over ons bewogen en help ons!'* Waarop de Heere Jezus hem terechtwees en zei: *'Als u kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk voor wie geloofd'*. Waarna de vader onder tranen riep: *'Ik geloof, Heere! Kom mijn ongeloof te hulp'* (Mark. 9:22-24). Een melaatse man echter die de Heere Jezus zag, had geloof en smeekte: *'Heere, als U wilt, kunt U mij reinigen'* (Luk. 5:12-14).

Zo moeten wij niet twifelen aan Gods almacht, maar, zoals een broeder eens opmerkte, steeds bedenken: *'God kan alles wat Hij wil. Hij wil echter niet alles wat Hij kan!'* Wanneer God schijnbaar goede dingen niet schenkt als verhooring van het gebed, heeft Hij daarmee een doel, een hogere weg. Evenals Job kunnen wij God niet *begrijpen*, maar wel *geloven* (Job 37:5). Wanneer we in gemeenschap met God leven en tot Hem bidden, krijgen wij antwoord. Toen Paulus bad om genezing, werd dit gebed niet verhoord. Wel kreeg hij het antwoord: *'Mijn genade is u genoeg'*. En die genade had hij nodig (2 Kor. 12:8-9).

Als wij geen antwoord krijgen, moeten wij ons afvragen of er misschien zonde in de weg staat. Immers: *'Wij weten toch dat God niet naar zondaars luistert, maar als iemand godvrezend is en Zijn wil doet, naar hem hoort Hij'* (Joh. 9:31).

Iemand zei eens: Bidden is de ademtocht van de ziel. Een ander verwoordde het belang van het gebed als volgt:

<i>geen</i> gebed	–	<i>geen</i> kracht
<i>weinig</i> gebed	–	<i>weinig</i> kracht
<i>veel</i> gebed	–	<i>veel</i> kracht

In de nabije toekomst zal God *'de Geest van de genade en de gebeden uitstorten over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem'* (Zach. 12:10). Moge de Heere geven dat Hij die Geest van genade en van gebed nu al uitstort op ons, die nog leven in de genadetijd.

Ik eindig dit stuk met de woorden van David: *'HEERE, ik roep U aan, kom spoedig tot mij, neem mijn stem ter ore, wanneer ik tot U roep. Laat mijn gebed als reukwerk voor Uw aangezicht staan'* (Ps. 141:1-2). Met de wens dat wij, en velen met ons, elke dag vertrouwelijke omgang zullen hebben met Hem. En met een gebed in ons hart, om evenals David te zeggen: *'HEERE, 's morgens hoort U mijn stem; 's morgens leg ik mijn gebed voor U neer en zie ik naar U uit'* (Ps. 5:4). En vervolgens met een lied vanuit het hart, dat we zingen met de mond:

*Leer ons geloven en staan in Uw kracht,
maak ons een gemeente die bidt en die wacht.*

